

ACC. N:R M. 14854:1-28.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Skåne Upptecknare: Edla Ebbeson, V. Karup
Härad: Bjäre Berättare: " " "
Socken: V. Karup & Hov Berättarens yrke: fräken
Uppteckningsår: 1959 Född år 1876 i V. Karup

Om kaptensgårdar. (ngt av svar på
s. 1-24. LUF 112: om sal och
Hovs hembygdsstuga andra finrum.)
s. 25-28.
m. m.

LUF 112

24/10-59

Kära Hjärtgärden

ACC. N:R M. 14854:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Prinsept.

7

Min Morfars Far var Sjökapten, vilket det var gott om på
den tiden här på västkusten, det var skeppbyggeri på ett par
ställen på orten. Naturligtvis var det mest bemärkt för
alla det var små redorier på hemorten, Bästad, Tors-
kov och Flouf, ö Skepparen hade en eller flera andelar
i skutan, de seglade på bommar, det var inte man-
ga som hade teoretisk examen att segla på långfart.
Men det oaktat var det ändå flera som varit långväga
därom vittnar en del som man kan ibland lämna i gamla
sjömanshem, ostindiskt porslän ög sidendrukar m.m.
Jag har ^{iag} en fin indisk sidduk o.k. halstuck. I den tiden togo
de Skepparexamen på 3 veckor, det var så att de lärde compas-
sen och något av Sjökortet, ö något oktanter. Det sades att
de seglade efter stjernorna, men då måste de ju kunna ätte
nämligen praktiskt dugliga sjömän som de nog. Jag har hört
gamla sjömän säga "har jag varit på ^{ett ställe} en eller två gånger
kan jag väl känna igen mig, nog känner jag igen där
Goda Hopp m.fl. Ryggästugans Erikstjärn ¹⁸⁰¹ är det hemstället
i Bästad, tillhörig fru Larsson d. föreständaren på Banka Lundsby folkskola.

Gubben Nils Persson var född 1773 och död 1823 alltså
bleo han inte gammal. Genom sitt ^{giste} med en flicka från Triks-
torp, nära Bärstad, fick han en egendom där, den var gam-
mal och skräplig så antagligen byggdes åtminstone bo-
ningshuset, till giftermälet. Byggårstugan var byggd
1801. Den finns nu i Bärstad. Hemslojden tillhörig fru
Larsson f. d. föreståndersinna för Munka-Ljungby folkskola.
Nils Perssons första äktenskap bleo inte långvarigt, hon dog
i barnsäng efterlämnade en son. I andra gifftet hade Nils Persson
3 söner & en dotter, den äldste av dem min morfar var född 1808
den andre sonen gick till sjöss, han onkom, den tredje gick
också till sjöss & avanberade till styroman. Morfar bleo
som den ende hemmarvarande, fick överta styrelsen över 9
drängar & två piganer. Det var en rätt stor egendom, det var
ett så kallat hollshemman, jag tror att de skulle själva
hålla husar utan rusthåll, det skulle vara fr. Karl XI:s tid. Jag
har glömt det, men det är troligtvis förändrat nu.
Morfar var 26 år när han hemförde sin 22 åriga brud.

Det var nog ingen lätt sak för 22-åriga flickan, att komma till ett hem, med svärmor & svägerska & 2 gamla pigor, som voro borta i gården, men hon hade ett betämlande gott humör och en max som i allt stod henne. Svägerskan gifte sig några år efter, med Kapten Söderman i Ramsjö. Den äldsta pigan flyttade och den yngsta stannade så länge, hon levde, & var mors och släktens bästa vän ~~och~~ generafför. Troen var mycket duktig & barn. När storbrödet var från 1830 tog morfar ut sin del, som utmärken nere vid sjön. Den utmarken blev avskändrad från Trikestorp och tillföll Småryds by. Som den aldrig varit uppodlad blev det en massa jord och mycket arbete, men morfar var ung och företagsam. Men det blev ett svårt arbete, med kedskap "sekunda", som det kedskap som då fanns, mest hemmagjort av trä, och mycket arbetskraft. Men då var inte daglönerna och drängarlönerna höga, de arbetade ibland bara för födan. Men bara det kunde bli svårt nog och arbetsamt för husmodern. Först skulle ju jorden bearbetas, innan det byggdes bostad. Under tiden bodde de i Trikestorp tillhörande med byskönen.

I Erikstorp behövde också tillbygga hushållst. var just det
 att öster byggdes en lång förstuga, liknande den på bästa sidan
 sidan om stugan, den ledde till en sal 10x10 alnar i fyrkant ut
 till södra gaveln enligt seden skulle gårdarna ligga solrikt d. v. s.
 med gavlarna i öster och väster, med breddsidan i söder eller norr.
 Det var ju nödvändigt i byggnaderna, där det enda förskottet var
 på teket. När breddsidan var åt söder kom solen in på morgonen, i
 annat fall hade det inte blivit varken ljus eller värme förra på em.
 Alla gamla byggnader ligga solrikt, kyrkorna ligga också så,
 vanligen med tornen åt väster. I Erikstorp kom
 man till vänster in i ett rum 6x6 i fyrkant kallat lilla stu-
 gan. Där var tapeter på väggarna och en mycket ^{högh} stornig p.k.
 pottugna i viken det eldades med ^{box} ved till brasa. Där var
 ett par trerutet fönster, med en trerungad spetsgardin för.
 På väggen mot salen stod en Rustarvinsk bakk och på
 väggen mitt emot en ekekiststolar. Detta var väl deras sk-
 fin rum när det var några gäster tillfälligtvis. Pottugnan
 såldes väl på samma gång som byggnadstugan.

Had jag minns bar salen tapetserad, två par fönster med ⁸stör-
 sta ruter i höjd, de var inte höga, och två par likadana
 åt väster. Lilla stugan bar bara ett par fönster, men
 där ^{var} ruter i höjd, under fönstret bord, på långväggen
 åt salen en högt uppbyggd säng, på motsatte långväggen
 en s.k. Gustavianisk soffa. Där var väl också stolar mera
 minns jag inte. I salen bar på långväggen åt söder
~~var~~ en kista mitt på väggen, och på ena sidan om den
 en backer pulpet och på andra sidan ett högt skåp.
 översta delen av ett för porrlin, under litet bredar av ett
 för linne. I från förstugan jämnabides med lilla stugan ^{stör}stör
 bar ett rum som egentligen bar ett förvaringsrum i
 skåp och kister för kläder och matvaror.
 Så bar det ytterligare 2 rum mot porten, åt norr, det bar
 drängkammrar. I jämnt 100 år hade det varit en släkt
 gårdpekbyggnaden som den varit, men det var endast
 blev inte ombyggda fören senare skön på ^{östra} västra sidan
 blev tillbyggnad, på andra sidan den långa förstugan bygg-
 des det ett rum mot väster vilket blev det ~~arbetsrum~~ med ~~ett~~ spinnrockor.

Från arbetarummet i husbyggnaden kunde man lätt gå in i bästa längan där var bryghus eller som de kallade det då störsel. Bland andra inköptorier de hade där, var en stor kopparkittel som hade ansänts när de kunde bränne brännvin, och byggde julök m. m. dylikt.

Om den talade morfar om en sägen, men tillade ^{han} inte att det är bärkligt ty det är nog en saga, det har inte hänt i min tid men kopparkitteln finns i alla fall.

En gång när de skulle ^{byggas} ~~gå~~ så kunde de inte förstå bort vilket vägen de tappade ur bryggarret i en balja in under, men där blev hästen inget igen de trodde baljan var stött men det fanns inget på golvet. Plötsligt högo de höra en röst som hörtigt krek. Pinga. Sticka, fallt i illen! Pinga, det skulle vara trollmor, som tappat julöket från dem, men hon hann inte ta kitteln med sig utan lämna den kvar i stället för ölet. Sticka, det var hednas barn som ~~h~~ hon sprang för rädda, och glömda i förskräckelsen kopparkitteln kvar till dem i stället för ölet, som hon tappat i kitteln.

Morfar ägnade sig mest åt sin nyförvärfade egendom
i Småryd, där var mycket att uträtta. Först att röjda mark,
så det blev plats att bygga bostad åt folk och så. Det blev
nog först ladugården, det måste ja vara plats åt de djur
han smärningom tänkte skaffa. Familjen bodde i Priks-
torp, den hade förökats med ett par barn, sedan morfar
flyttat, slutade brodern att segla, och blev hemma för att vara
styrelse i hemmet och blev farbror, han blev allmänt känd
som farbror i Priksorp. Systern hade gift sig med Kap-
ten Höderman och flyttat till Rambo. Så det blev farbror
som blev hushållande med mormor och Troen som husmoder,
de två fortfarande mycket goda vänner, som de varit från första dagen.
Det tog tid att odla upp obrädd jord med de redskap som
då fanns, o även att bygga upp en gård. Han ville ha den så
praktisk, men byggd i stuga skulle det vara, men något oli-
ka de gamla. När byggnaden var valmar bred, alltså blev ste-
gan ett par alnar bredare än vanligt, och även skullderna bara
högre så de skulle kunna gå genom dörrarna, o under bjälken och ~~och~~ hindrat

Förestugan var ungefär mitt på byggnaden åt väster var
 det först den lilla, långa förestugan, därifrån på dörrar åt höger,
 den ena till trapphuset med vindstrappa och skafferi.
 Den andra till en kammar, kallad tvättningkammar, från
 grund så att brudaren der hade sina attiraljer förvarade. Efter
 vardet gick kammar, därifrån kom man in i salen, den var 10
 alnar i fyrkant, 2 par stora fönster åt trädgården och ett
 par mindre på gaveln. På grund av att gavlarna voro tjocka
 i fönsterrummet ungefär 4 a 5 dm breda kom fönstret in i en trisk
 väggarna voro kalkade eller målade ljusblåvita, de två
 hörnen mot förestugan voro avstängda med bäggar smittöve,
 så det blev så det blev 2 garderober, i det tredje hörnet
 stod ett mycket vackert hörnskap, här fästas Rörups kyrka-
 beståndskåder på början av 1840-talet, var där en del som bruka-
 des, däribland predikstolen, den hade morfar köpt från ank-
 tionen och låtet göra om den till ett hörnskap. Det var målat
 i de ursprungliga färgerna, gammalt blött med ett par andra
 dekorationer på 30- och 40-talet, 1843. Finn i släkten ägo.

8/

[illegible]

Till vänster om förstugodörren var ett skåp ungefär 6 dm högt
och 6 dm brett o sträckte sig längs hela väggen mot norr omkring
en meter. Det var försedd med 3 hyllor. På den översta som var smalast
och högst upp stod 12 tennstallriekar. Andra hyllan som var bre-
dare o omkring 4 dm längre ner stod 4 stora tennfat och på sist
på hyllan ungefär samma bredd stodo några stekfat i blatt o ett
porbän på rummet på golvet var till de kokkärl som användes
till dagligt bruk. På var skåpet försedd med 2 dörrar. På norra
väggen var ett skåp i samma höjd o bredd. Baket sträckte sig
mot bjälken. I hörnet där skåpen möttes stod en gammal tekanna
arbeta för glimtid. Vidan om den stodo 2 höga ljusstakar av tenn.
I sparrarna som gingo från väggen upp till ryggåden, kan inte
minnas huru långt det var mellan varje sparre hängde divar-
se kopparmatt o kärl, ett par tre stycken stora kopparfat vilka an-
vändes till att baka förringsfat bls eller sockerkaka i.
På värmekälla var en stor tjock järnugn med Timsson o Lejonet
på framsidan över stod "Timsson slet Lejonet sönder".
På båda ^{högrycket} är tankt. Övan och under. Öppre på ugnen var ett
muret skåp med en järndörr till, bra att sätta till värmes till

Efter bjälken var Norra bänk ungefär 3 alnar lång
det var en utdrags soffa som kunde ligga 2 uti. Vid
behöf den fortsatte med en något kortare bänk till ett
skåp i hörnet målat i samma färg som bänkarna, ovan
på skåpet stod en väsk för sopptömer i blått och vitt.
Vid sidan om den trä höga ljusstakare av koppar foten till
den var ungefär 2 dm lång & 1 dm bred därefter 3 & 4 dm
höga runda till att sätta ljus uti. Vidan var det efter skå-
pet var en kort bänk i stil med de andra norra bänkarna på
norra väggen. Denna korta bänk var på östra väggen.
Framför denna bänk stod ett slagbord med två
klaffar, som vid behöf slogs upp. Över bordet hängde
i 4 sparrar, liknande bak bjälken hängde väskor
gamla bringare och kanner av porslän. Utstän-
det mellan kannerne var beräknat så att det hela skul-
le bilda en fyrkant. På ett par av dem stod Engelsk
läsning, några varo brunglaserade, sådana som
man ofta kan få se antagligen hemförda av sjömän.

11

Efter Skåpbänken var det två dörrar vilka ledde till kammar-
na åter om ryggsätugan, mellan de två dörrarna stod en hög
vitmalad klocka, inte Dalaklocka men i den stilen. Det står biset
Härtenrson Bästad 1842 på den. Bänken som står närmast Skåps-
bänken leder till S. K. Morre kammar, pojkaras rum. Den på and-
ra sidan klockan leder till Trädgårdskamrarna, 2 st. Flickornas
rum. Efter den dörren var det först Sparlakans bängen med inbyggt
sängskåp, vars dörrände mot söndra bänk, husbondsfolkets sov-
plats. I sängskåpet förvarades värdepapper o. d. g. den nyckeln
hade Morfar själs hand om. Båda sängarna var trämans sängar
o. sköts inte ihop. Framför den ena hängde hemvärda blå o vita rut-
iga Sparlakan med rynkad kappa över så sängen syntes inte myck-
et av. Mellan sängarna var en hög spegel, och efter söndra
bänk en karnstol, det var en vid varje sida om
kakelugnen, det var ingen kakelugnsbänk vilket
eljest brukades. Den kallades också förr för gåsa-
bänken, på grund av att när det fanns gåsslingar eller
brykslingar förvarade de dem där, det fanns en lucka
de stänke den genom

Högt uppe mot takisen hade ^{de} någon sorts ställning på bil-
ket stod kvinnor och skurade med borste och såpa stak-
ase och sparrar, samt väggen på långt ner de räckte. De ha-
de skurborste och såpa, de sade, att det inte var farligt att sku-
ra med sådana redskap, men förut hade endast hårt hårt
~~lång~~ smorda halmsjor och sand. Nedanför var en liknande
ställning på vilken ^{stod} andra kvinnor, vilka hade vatten i bil-
ket de skjölde och bred trasa mot till torkning och överläm-
rade den till skurarna. På bortsatter på gaveln ner till båggen.
Täggarna blir lättare, då kunna de stå på skäp ^{fänkarna} i ena änden
och bäst på gaveln gick väl till som den andra, men då jag inte
så fria ytor. På skulle allt koppar och pennskurar och skurar
och lades i alundens till stugan var färdig att ställa in allt på
plats. När allt gjort var gjort och det var rent i varje rum, så
skulle stugan dras som de kallade det. Det vill säga att alla
bonader och täcken som lågo nytvättade och manglade skulle
sättas upp. Över norra bänk och skåpbänken hängdes blå och vita ^{linne}
bonader i rader i upphängta i flera olika mönster. Övan dem hängdes
2 vita kappor fallade ned till ned en smal kattsör, fästade med veck i varje sparre.

På östra gaveln bak klockan hängde en vacker bonad klä-
dad "Savlatäcke" värd i flera färger rött grönt i dukarna av
ylle. Motivet var nog flykten till Egypten, en man gick bak klockan
en äsna på vilken satt en kvinna med ett barn i famnen. På andra
sidan klockan över andra dörren hängde också tavlor, minst
ej mera än dem ena, det var en skonare, möjligen ^{den} Hofors. Där
varit Kaptan på ~~sten~~. Där var också ett par små tavlor
och de bibliska motiver jag har dem, men de är också de sälla
farna och konstnärligt sett inte vackra. Men för mig är de minnena.
Savlatäcket sträckte sig bak klockan över kammar dörren
fram till bängen. På bängen var omgiven av sparlakan bandväst
linne blå och blåstrutiga, över bängen ett täcke i stil med spar-
lakanen. På södra bänk var ett täcke i ylle konstfärgat.
Över södra bänk var fönstret på taket med 4 ganska stora
rutor, därunder ett litet fönster med 4 mindre rutor att se
gården, med bjälurier av glas sitt att dra för om natten eller
och om det låg någon i bängen. Vid sidan om den stora

Lilla Stugan var omkring 6 alnar i fyrkant med
2 par förstora trädgårdar och ett par på gaveln. Men
som gaveln var en tjock stenmurlik och på västra
gaveln par för förstora kom i ennisek. För förstora var de
härder av blomriga bitar, vilka drogs åt vidan på dagen som
långgardiner, överst en kort spetsgårdin var öfver. Både
kammarna kallades försernas rum så länge de var hemma
som ogiftra. Särskammaren var avsedd för rågonare böner
na som var hemma. Från Särskammaren kom man ^{ett rum} kallat
för rådsrum ty där fanns allt som behövs i ett hus. Allt
ett par tre sorter mjöl, mjölk och öl sågades m. m. Allt
och arter. Allt skulle ju komma från gården och betas där. Från
köket som hörde till Lilla Stugan kom man ut i ett stort brugg-
hus med 2 stora pannor för försiga attiraljer som hör till
brugghus. Därifrån kom man i ett rum som kallades salt-
set där var tjocka stensväggar och öster och inga fönster,
mörkt och kallt var där. Där förvarades allt som skulle sal-
tas ner. Allt emot det rummet var drängkammaren ^{och} gårdar

I början av 1800 talet fanns det en del Högstugor eller
ryggfästugor. Smärvid & Erikstorp, Holmen och Pärne, de voro
som morfar brukade säga riktiga, han godkände inte 3-
ryggfästugor som riktiga i Holmen bak. För en med tuggar
och en med 3 ryggfäst. De äro båda i Helsingborg på museum.
Jag var en gång i Holmen i den riktiga då var det bita dramingar
styva och blanka så de glänste, jag frågade hur de kunde
mangla dem så fina. Det går inte bärken med mangel eller styk-
järn, vi gnida med griesten, det är drögt och ansträngande,
men i genhåll hållaste sig mycket längre rena och fräscha.
Syltlik "griestena" finns väl på museum, jag kan ^{inte} beskriva dem.
Smärvidstugan står fortfarande kvar på samma ställe, exteri-
ören är sig lik, men interien är naturligtvis mycket förändrad.
Erikstorpstugan är numera Henslöjden i Prästad, den är i huvud-
sak sig lik från forden. Pärne Stugan är ju Bjäre Hembyggs-
förenings bård i Boarp. Så är Åge gårdens i Boarp med 3
ryggfäst, och dylig i Erikstorp vid Stora landsvägen
i Prästad. För kallades den Lars Backes nu äges den av
Ladiks i Halmö, är bortrenderad.

Sedan Familjen flyttat till gården i Lönaröd,
tick Morfar mera tid att ägna sig åt sin andra
hobbs bödning. Det var nog inte för att förbättra ko-
ning ty det gick nog åt i hushället, Mor talade om att
de till vardags använde honning på brödet istället
för smör. Innan det börjades mejerier lades ju inte en
på mjölkproduktion, och det smör de fjärrade hemma
kunde ^{inte} ricka till till så stort hushåll att använda
smör som rader göres nu det kans ju inte margarin
som ersättning i alla fall inte så prima vard som nu.
till kaffebrödet blev honing, så behövdes mindre socker
i kaffet, ö i brist på honing användes sirap, även använ-
des hemmadmält flott, vilket om det var rätt tilllagat
sist inte det sämsta. Till Morfarb hade så många
gäster, och gästflott bar ju en dinkatess som man nu al-
drig får ej håller riktigt gästbröst. Kåmra fins ju i
Charlarna, kökt hästflott inte dåligt det hållre.
Men för 60 år ^{sen} är detingen som åt hästkött, om det visste det

Morfars Hobby var Trukt och Bröddling. Redan från början gjorde han iordning jord för trädgård & avskilde det som han tänkte sig närmast den blivande bostället. Där började han plantera först bär morellebär röda & svarta, & bad de bären vara goda & bad vi njöt av dem. Men vi kunde inte nå dem & vi voro förbjudna att platta i träd, i vår barndom voro de mycket stora & höga, så plommon & par olika sorter, samt Prikon, en frukt som jag inte sett någon annanställe än till Morfars. De voro mindre än plommon & fastare, de voro mycket goda men först ut oktober eller Nov. när det börjat frosta. Pärön var det inte mera än ett träd, men äpplen nästan året om. Först vita Gyllen & Rosehäger, så höst & vinteräpplen, en sort höst äpplen som Morfar kallade Transka renetter, mest lika Cox orange både i smak & utseende höll sig överful, & gränetter voro inte goda innan jul mycket hårda, men fram mot pingst & midsommar voro de goda. Morfar gynnade gärna, gick han söka ett äpple som han tyckte om förökte han få en ynkavist, han sade, att det var lösligast att se, kunde växte & tog sig. Bröddling blev väl först senare, när de späda blevo berödda där, de behöfde ju också passas.

18/

Jag har försökt att ur minnet beskriva ett burget bonde-
hem i häl och böcker. Det ^{är} sett i barndomsären minns man ju
bäst. Morfar var nästan kärare än de egna hemmet, där var så myck-
et som inte var hemma, och så var jag där så mycket när mor var
ute med tarvte och segla, och då var jag ju ensam, innan bröderna
kommo till. Ock så var jag nyfiken och frågvis om allt, jag fick
ofta höra pigorna säga, "gå in med dig du är så i vägen i ren-
het när de skulle skura stugan, det var ju något oamligt man
inte fick se mera än två gånger om året. För lit jag skulle bara
där, bad jag morfar att få polera tenntallriken, morfar hade
svårt att säga nej till mig, och så blev ^{jag} styssebad den tiden.
Inte blev det till någon annan nytta än att byrde bätta mig,
men inte till någon skada i hället, det är bara bra att barna få hjälpa till.
Tack vare mitt goda minne och intresse för allt, vet jag nu
mycket som är roligt att betas så länge. Mor ö. Morfar frågade jag
ju om det jag druckit minde. Det har att från barndommen varit
mitt stora intresse att få veta huru det gick till för i världen och hur
det var i gamla tider, samt släktförhållande. De der mera har jag ju
frågat om lite av varje, även av andra än mina egna, det kan ju vara olika.

En av de äldsta och barmhärtigaste gårdarna i Ramnäs
 var väl Hapten. Den Pödermans gift med minn förfars
 syster från Erikstorp, så de voro ofta fillkopa.
 Men sade att gården ^{var} byggd i slutet på 1830 talet eller
 40 talet ^{och} varit därefter som barn och lekt med kusiner
 na. Men jag var där några gånger i min ungdom, och var
 förvånad över dess rymd. En av de som voro med då
 sade, att hon kändat rummen o med alla bar det 19 hundra.
 Jag har varit där 2 gånger på storkalas, o båda gån-
 garna dansade vi i salen under ljuskronan, och det
 det ^{var} ganska många herrar. Den ljuskronan var nå-
 got vanligt, om jag minns var det tre bänningar,
 ljus, och en mässingprissmor. Där var det ju inte fo-
 togen eller elektriskt. Har hört sägas, att den kostat
 1000 kr på auktion 40 år senare, dels var den ju unik
 och så antik o ll jordens fröjd så snart försvinner.
 Färdig Färdig Pödermans o Fäster Johanna finger njuta
 av härligheten. Men ingen av deras barn eller barnbarn äro
 där nu som man äger set jag inte

VIII

Ännu längre ner mot sjön är en sjökaptens gård stor
och pampig belägen Kpten L. P. Stefansson, en bror till Ema-
nuel Stefansson, Bröderna Eric gifta med Barbendotter
dott. Kpten Thakli i Möllhult L. P. Stefansson var också
delägare i flera fartyg efter vad jag sett i gamla Skepps-
listor. Även den gården var stor med 13-14 rum högt i tak
med gedigna & fina möbler vilka såldes på auktion efter
Kpten Stefanssons död 1900. Kpt. Stefansson hade inga eg-
na barn men hade taget emot en brorson till Fru Stefansson
vilken adopterad, & deras arvinge. Gården blev såld till en
bysterson till Stefansson. Inett Emot Stefansson var Capt.
Karlssons beläget, han hade i många år fört fartyg
från ett Eskerhamns rederi. Där också en präktig gård byggd
1871 men inte så stor som de andra 2. En hal mitt på bygdén
med beranda ut mot Kådgården med härlig utsikt över
Skeldersviken och Kullaberg. Karlssons hade 2 söner & en
dott. en sonson har gården nu. När man passerat Karls-
sonskommet man till det som nu kallas Ramsjö Strand.

X

På kortfäster vägen ner mot Rumsjö, som det kunnat
saken ^{var} om Raptens gårdarna jag skulle skriva får jag
börja med f.d. Rapten Emanuel Ebbesson, ungefär mitt
i åren, ett bra boningshus i 1870-talstil, en sal på västra
gaveln, mitt på byggnaden vardagsrum & bäddkammare
mellan sängkammaren och salen, ett rum, mot det rum
mot en förstuga mot gården. På andra sidan vardagsrum-
met kök samt på östra gaveln ett par andra sovare
för vardagsändamål. Ebbesson hade varit borta ett
par år, & trodde att han skulle fått fira julen 1885 hem-
ma, men redderiet ville något ^{annat}, de hade ordnat med fartyg från
Cardiff-Monterideo-Libano & tillbaka till Sundsvall med Barkskippet
"Västernorrland" Men far just hemma då för att komplettera sin
befälhavareexamen, far hade fört fartyg i 3-4 år, men det var bl-
vett ny lag att de skulle ha högre & föra fartyg för långfart. Rapt
Emanuel Ebbesson hade inte håller den examen, varför han skrev
till far om han ville följa med honom ut som 1ste styrmann
eller fick han försöka någon annan. Far ^{inte} var särdeles nöjd med ord-
ningen men det var väl ödet bestämt det.

... "Sjökapten S. Nilsson i Hof, även han mycket rik. ~

ACC. N:R M. 14854:23.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Aldste sonen Lars Magnus Nilsson gick på folkhögskola o
lantbruksskola, han gifte sig 1865 med en dotter till Kapten Pär Olsson
i Boenstorp, systern till Fru Anton Paulsson i Hof. De byggde ett
hem åt sig, det primpigaste och hyriösaste i hela Västra Bjäre
o kanske hela Häradet. Egendommen lingo de av Pär Olsson,
Pengar att bygga ^{ihop} sin sitt hem. Timmeret kom från Göteborg,
Loft och Golv i salen lades efter mått så där fick inte bara några
skarvar, tapeterna kostade 5 kr. hullen till ett rum storlek 8x10 alnar
desitta där en gärd byggdes först 1867. Likadessa tapeter i ett rum
intill salen kallad förmaket, där hade kommit vattenläckor på dem.
För några år sen, de hade en hel hulle liggande, det kunde inte ses nå
gon skilnad på den nya o gamla. Efter förmaket matrummet
allt om allt är det 12 rum, men varken gardrod eller skåp i
så de måste taga ett ^{par} kamrar till det. Lars Magnis hade 2 söner o den ene
~~döde~~ ^{amen} ~~men ^{den} ~~den~~ o den andra hemma. Dottern gifte sig med en Rustan
föreltare på en gård uppe vid Stockholm. När den yngste av
L. Nilssons söner dog, kommo Rustans hem, men han var sjuk
o en hästan blind, o ingen av Rustans ville ägna sig åt Lantbruk
både ha studerat den alltså är överlärd vid Högskolan o den yngste L. Nilsson~~

13/

Möbleringen blev i stil med byggnaden, i båd salen och förmaket äro pottugnar vitka eldas med bokved, i de andra rummen järnkaminer. I salen äro en stoppad möbel ^{inte} och stilen kallas soffan med 2 Emma stolar o. sex vanliga stolar, de övriga stolar i samma stil äro i ~~samma~~ ^{förmaket}. Bord framför soffan och en stor hänglampa med 8 ljus i kring i ena hörnet ett piano. En gammaldags låg byrå med klaff och inredning. Däröfver en spegel. För något öfver. Där sedan såldes gården till en som varit skogsaktare på Hallands läderöf. Sils Stefansson han är nu kyrkord i Hous. Fröken Rustan hyr or salen o. ett par rum till, hon har svårt att skilja sig från de gamla möblerna o. vill gärna ha ett hem att komma till, på sommaren är hon gärna hemma ett par månader. Hon är mycket praktiskt fuktig, så hon kan företa sig vad som helst, hon har någon sysselsättning i Helsingborg. Stela Rustans bo-hag kunde vara ett museum, där finns koppar, järn, silver m. m. förut om kister fulla med linne och ylle. Pär David och Anna Rustan ha varit i skogen som de tagit undan här agendan. Men såldes, David har odlat sin tomt, Han har en dotter som är gift.

Tilläggs till bif 112 .

Houfs Hyggästuga

ACC. N:R M. 14854:25

Tri uppst

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Även i Houf varhågra Hyggästugor av vilka Kapten
Nils Jönsson i Haga var en av de bästaste. Kapten
Jönsson var en gammal Ostindiefarare barom många back-
rating i familjens bitnar. Han hade endast en dotter gift med
en son till Blockare Thulin i Houf. Familjen Thulin bodde
i många år Hyggästugan i Haga. Till Thulinska släkt-
gården var ledig. En bror & en syster voro döda och de vilka
inte gärna att Blockaregården skulle ur släkten barför. Nils
Thulin med fam. flyttade till Houf & arrenderade bort Hagagår-
den till ett par av deras tjänare som nyligen gift sig.
Thulins barn voro konfirmerade utom den yngsta en dotter.
När arrendören voro ute sålde Thulin Hagagården till arrend-
dottern. Själva började de bliva gamla och bönderna stannade
inte hemma allte bönen ^{hade} gått. Chalmers & var ingenjör och
de andra två hade gått på lantbruksskola och därefter ägnat
sig åt praktiska hos andra. Ingenjör Ludvig Nobel var mycket
intresserad i Hyggästugan. Stugan skulle kinnas och Ingenjör Nobel
köpte den och skänkte den till Houf. Nybildade Hyggästug-
förening med villkor att den skulle uppföras inom Houfs församling.

1/

#

En känd hembyggare, öfverförskare, byggmästare till
yrket tillfrågades och åtog sig arbetet. P. Tellström från
Liken var först i Slaga och plöjde ner och noterade alla bitar
på ryggjärstugan innan de flyttade den till Högarden.
Sedan kom den blivit höjd, så var det att ta itu med arbetet och
den smickare kunniga tillkallades att under Tellströms be-
fäl arbeta där så många frivilliga arbetare gjordes, för att det
var roligt att arbeta under Tellström. Han var kunnig och glad
och sjöng och spelade om kvällarna, han bodde i sistakäm-
ste grannne till mig. Arbetet gick riktigt undan och det blev
en trevlig dag när takstolen när takstolen sattes, det hurra-
rades och sjöngs, och en massa kransar som kommit till vil-
ka hängdes upp och krönt verkets. Inventarier hade vi sam-
lat en hel del, bäst var att vi kunnat få köpa en några av
dem som funnits förut. Salen som varit familjen Tulins fru-
lins förrum blev ungefär lik som i Slaga på gamla hemmet.
I ena hörnet hänger en hög spegel på väggen under gavelfönstren
en gammal vacker soffa. Karl Johans stil överdraget var blottat men
det ersattes av nytt i betydande del.

Överför soffan ett ovallt divanbord, på vilket står
en backen koppsteris i vitt & blått porslän, och så ^{en} gam-
mat schifonier på vilken står några porslinsaker, som
troligtvis äro importerade från England av björnär. På
norra väggen är två färs-fönster under dem åter ett bord
med gammalt porslän, backen gamla kofferkoppar o. d.
På åter en schifonier och så dörren till nästa rum vid sidan
om dörren en hög klöcka samt åter en soffs i gammal stil.
Stågra stolar & bänken är fullt möblerad. Dörren leder till
en kammar ^{där} står ett högt gammalt kläidskåp som inne-
håller diverse gamla kläder samt ett par gamla stolar
och under fönstret ett bord på vilket ligger en gästbok.
På väggen hänger några gamla tavlor som dels skänkt eller
köpta på auktion. Jämsides med den kammaren är
~~en~~ en annan kammar som innehåller några ting
ett hörnskåp och ett annat skåp som innehåller diverse
samt en bagga & en barngrunga. På är det trappa upp till
andra våningen där är en del arbetsredskap, en klämn-
vagn och en skåda m m.

H
4

Ett stycke linväv köptes till happer som skulle hänga
draningarna det tillklippes i passande längd. Såga av de
merna gjorde skämsk flätning i ena kanten till framsida
skulle hänga över draningarna. När man från söder kommer i
förstugan går det en dörr till vänster in till Riggarsstugan där är
först spiselhällen med den stora utlaggar kakelugnen en liten
ugnsbänk, och sängen på södra väggen med spardakamring
och hängskåpet och gammalt dykagångställe över.
Efter sängen "Söndra Bänk" under takfönstret söndra
bänk barao gammalt husbondefolkets sovrplats. Sedan på
västra väggen en dörr till kammaren och på en hög Dala
klocka där öfter en dörr till den andra kammaren. På en kort
bänk som sträcker sig mot ett vackert hörnskap som inne-
håller diverse gammalt porcelän. På norra väggen står
en gammal träsoffa som står där förut. Oaktom den draningarna
som som jag förut ställt om. Framför soffan ett stort blag-
bord upplagt i täcket med en backer bit linne drällduk
(skämt) däröver en tvärmad linsstakarjärn.